СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 6. НЮ ЙОРК І ДЖЕРЗІ СИТІ, середа, 9-го січня 1946. No. 6. NEW YORK and JERSEY CITY, Wednesday, January 9, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ — ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ — Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 — THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA — FIVE CENTS ELSEWHERE

КОНҐРЕС МАЄ ПРАВО ВЕТА В СПРАВІ АТОМОВОЇ БОМБИ

Секретар стейту Джеймс Ф. Бирнс перед своїм виїздом на зібрання асамблеї Організації Обєднаних Держав до Лондону заявив, що в справі атомової бомби Злучені Держави є вповні забезпечені і ніяка комісія Обєднаних Держав не може перевести якогось рішення проти інтересів Америки. Бирнс виїхав літаком у понеділок 7 січня з Вашинґтону, а перед виїздом подав комунікат до преси. Саме в тому комунікаті сказав, що конґрес Злучених Держав матиме кінцеве слово в справі виміни інформацій про атомову бомбу і може заложити свій спротив проти рішень комісій. Про рішення на конференції в Москві Бирнс сказав, що воно відноситься лише до того, як атомова сила має бути контрольована для справи миру, а не до того, як вона має бути продукована.

Заява Бирнса є обчислена на успокоєння умів в Америці після того, як делеґат на зїзд асамблеї О. О. Д., сенатор Вандербергнр, висловив побоювання, що Росія може дістати інформації про виріб бомби, заки ще буде наладнана міжнародна контроля над бомбою. Він заявив теж, що атомова комісія може лише піддавати проєкти, але не матиме сили приневолити Злучені Держави видати інформації про бомбу.

СХОПИЛИ ДИТИНУ І ВІДРУБАЛИ ГОЛОВУ.

У Шікаґо схопили незнані злочинці 6-літну дівчинку Сузану Деґнан в ночи з неділі на понеділок і зажадали окупу $20,000. Перестрашений батько апелював по радіо до злочинців, що дасть їм окуп, але за 17 годин після схоплення найдено голову дитини відрубану у каналі, а тіла не найдено. Поліція здогадується, що злочину довершив якийсь маняк. Поліція називає це найогиднішим злочином за памяти теперішнього покоління.

КАЙЗЕР ОБІЦЮЄ 30% ПІДВИШКИ.

Найсвіжіший підприємець в автомобілевім промислі, корпорація Кайзера-Фрейзера в Дітройті вийшла з проєктом, щоб дати автомобілевим робітникам 30% підвишки і в такий спосіб показати дорогу до покінчення страйку у всіх автомобілевих підприємствах. Крім того корпорація оферує у висоті $5 бонус від викінченого автомобіля для цих робітників, які не беруть участи в диких страйках. Підприємство годиться теж на „замкнену робітню" і на збирання вкладок для юнії.

ПЕРЕДБАЧУЮТЬ НАЙБІЛЬШИЙ РОЗКВІТ АМЕРИКИ.

Не зважаючи на теперішні страйки, підвишку цін та інші перешкоди, Америка находиться на порозі найбільшого розквіту в історії, як це стверджує конвенція дрібних торговців благатними товарами, відбута в ґотелю Пенсилвенія у Ню Йорку. „Рік 1946 дасть населенню Злучених Держав найвищий ступінь життя за всі часи", заявив Сомнер С. Шліхтер, професор економіки в Гарвардському університеті. У тім всім одначе є одна умова, а це, щоб не було інфляції і наглої підвишки цін у продуктах. Це може статися тоді, колиб зашвидко знесли Бюро Адміністрації Цін, твердить Шліхтер.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ДОЛЯР СВІТОВОЮ ВАЛЮТОЮ.

Коли ухвала з Бретон Вудс буде виконана, то американський доляр стане підставою світової виміни і буде вважатися основною грошевою одиницею для цілого світу. Таку думку висловив предсідник Краєвої Ради Заграничної Торгівлі Джан Абдинк в Дітройті. Досі мірилом гроша у світі був англійський фунт стерлінґ, а з хвилиною, як Америка стане найбільшим фінансовим чинником у світі, зміниться теж і підстава вартости світового гроша, твердить Абдинк.

ПЕРШИЙ УЖИТОК АТОМОВОЇ СИЛИ БУДЕ НА КОРАБЛЯХ.

Справжнє використання атомової сили для творчих цілей може прийти найшвидше після 3—5 літ, як це стверджено на зїзді Товариства Інжинирів Самопорушної сили. В зїзді, який відбувається в Дітройті, бере участь 4,000 членів. Головний реферат виголосив д-р Джан Рей Донинґ з університету Колюмбія в Ню Йорку. Найшвидший ужиток з атомової енерґії у перевозових підприємствах можна буде застосувати при порушуванню кораблів. Важко буде примінити її для порушування автомобілів, а так само не легко буде зужиткувати цю силу для опалювання мешкань — Твердив Донинґ. Найважнішим завданням під пору є продукція ураніюму для атомової сили. Два фунти ураніюма рівнається 6,000,000 фунтів вугілля для витворення порушної сили, каже д-р Донинґ.

Присуд у справі Ямашіти перед Найвищим Судом Злучених Держав

Найвищий Суд Злучених Держав узяв на денний порядок відклик японського ґенерала Томіюка Ямашіти проти засуду його на кару смерти судом у Филипинах за воєнні варварства, поповнені японськими військами вчасі окупації Филипин на місцевім населенню і американських вояках. Адвокати Ямашіти твердять, що суд у Манілі на Филипинах не є властивим судом, перед яким Ямашіта мав бути суджений, а понад те цей суд не перевів безсторонно розправи. — Самий Ямашіта перебуває тепер у тюрмі в Манілі і кара смерти на ньому не може бути виконана перед рішенням Найвищого Суду.

КОМІСІЯ О.О.Д. У ПОШУКУВАННЮ ЗА ПРИСТАНОВИЩЕМ ДЛЯ ДОМІВКИ

Комісія Орґанізації Обєднаних Держав, складена з 7 членів, прибула до Злучених Держав при кінци минулого тижня, відвідала президента Трумана у Вашинґтоні, а тепер відвідує місця, які найкраще надавались би для головної кватири цеї орґанізації. Комісія має припоручення провірити околицю у віддалі 25—80 миль від Ню Йорку та Бостону і в цих околицях вибрати відповідне місце. Найбільше місця присвячують ґазети місцевости Гайд Парк над Гудсоном, де жив і де похований Френклин Делано Рузвелт, творець О.О.Д. Комісія має обсервувати місця з літака, заки проголосить своє рішення. Головою комісії є д-р Стоян Ґабріловіч з Юґославії.

ПЕРЕДБАЧУЮТЬ МІСЦЕ ДЛЯ БІЛЬШЕ НІЖ МІЛІОНА ЖИДІВ У ПАЛЕСТИНІ

На засіданню Анґльо-Американської Комісії для Палестини у Вашинґтоні економіст Роберт Нейтан заявив, що в Палестині можна найти місце для 1,125,000 жидів упродовж десяти літ. Досі зізнали свідки, що в Европі поза Совєтами є вже тепер 600,000 жидів, яких не можна примістити в ніякому краю і тому Палестина являється єдиним краєм, який повинен дати приміщення бездомним жидам.

ЗА ШВИДКЕ ВИРІШЕННЯ СВОБОДИ ПРЕСИ В О.О.Д.

Американське Товариство Редакторів ґазет вислало зазив до американського делеґата в Орґанізації Обєднаних Держав Едварда Стетиніюса, щоб він якнайшвидше підняв на зібранню О.О.Д. справу свобідної виміни ґазетних новинок в цілому світі. Подрібну програму, як це перевести, склав голова аґенції Юнайтед Прес, Гю Бейлі.

Американські вояки в Манілі протестували на зібранню проти проволоки з поворотом

Як звідомляють американські кореспонденти з Манілі, столиці Филипин, то на одній з більших площ міста зібралось до 20,000 американських вояків з Манілі й околиці й радили дві години над справою їхнього повороту домів. Це було протестаційне віче, звернене проти розпорядків департаменту війни, якими мали зменшити місячну демобілізацію з 800,000 на 300,000. Зокрема накидувались на секретаря війни Роберта П. Патерсона. Вояки заявляли, що вони не хочуть перебирати на себе обовязків окупантів чужих земель, хоч признавали, що Филипини не належать до тої катеґорії країв. Замітне, що між тузином бесідників був теж офіцир, Бернард Голенд, лютенант з Ню Йорку. Вояки були проти цього, щоб їх вживати в Филипинах для порядкування краєм. Казали, що филипинці спосібні самі собі раду дати з своїми проблемами. Інші говорили те саме про Китай.

МЕКАРТУР ВЗЯВСЯ ЗА ЧИСТКУ В ЯПОНСЬКІМ КАБІНЕТІ МІНІСТРІВ

Не буде повної кризи в японськім міністерськім кабінеті премієра барона Шідегари, на що заповідалося, коли ґен. МекАртур зажадав цілковитого усунення з кабінету всіх людей, що мали якийсь звязок з бувшими японськими мілітаристами і імперіялістами. Буде тепер так, що будуть уступати з своїх становищ один за одним всі ті, що їх усунення домагається ґен. Мек-Артур. Нові домагання МекАртура дотикають теж 12 князів, між ними братів японського цісаря. Всі вони служили в армії, а тепер опинились без „джабу".

СТУДІЮЮТЬ ВІДНОСИНИ В ІНДІЇ, АЛЕ МАЛА НАДІЯ НА УСПІХ

В Індії перебуває тепер прибувша з Лондону парляментарна комісія, зложена з 10 членів, що розсліджує на місцях відносини в краю. Індуська та магомеданська преса пише про цю комісію ввічливо. Каже, що делеґати роблять враження, що беруться до справи поважно й щиро, але проте мало надії, щоби і ця делеґація була успішною.

НІМЕЦЬКИЙ ҐЕНЕРАЛ ПРО НІМЕЦЬКІ ВОЄННІ ЗЛОЧИНИ

На суді в Норемберґу проти 21 націстівських верховодів зізнавав німецький ґенерал, Еріх фон Бах-Зелевскі, про німецький ґенеральний штаб, казав, що він помагав націстівській пропаґанді в винищуванню словян і жидів. Ґерінґ, слухаючи тих зізнань, муркотів під носом, кажучи „поганий зрадник", а ґенерали витріщили очі, дивуючись, що ґенерал міг проти них говорити.

„РІЗДВЯНЕ" ПІКЕТУВАННЯ.—Діти робітників, що пікетували на Різдво фабрику автомобілевої компанії Дженерал Моторс в Савт Гейт, Каліфорнія, не зрезиґнували з своєї „різдвяної забави" (Крісмес парті), а зібралися довкола пікетчиків і так забавлялись. На таблицях пікетуючих вибито, чого вони домагаються, а це 30-процентової підвишки.

АМЕРИКАНСЬКА ДЕЛЕҐАЦІЯ ДО ОРҐАНІЗАЦІЇ ОБЄДНАНИХ ДЕРЖАВ У ЛОНДОНІ

Американські кореспонденти відвідали американську делеґацію до О.О.Д., що вже прибула і приготовляєсь до нарад Асамблеї. Кореспонденти хотіли дізнатись щось ближче про програму праці. Та виявилось, що таку конференцію тяжко було відбути, бо не було всіх членів. Зокрема не було сенатора Вандерберґа і Джана Фостера Долеса, що то був політичним дорадником ґубернатора Дюїя, як він кандидував на уряд президента. Долес був теж делеґатом на Конференцію в Сан Франсиско. Кореспондентам ходило про погляди тих двох делеґатів, бо вони мають певні застереження щодо тайни з атомовою енерґією, себто щодо цього, коли з цею тайною поділитись з Совєтами і під якими ґарантіями. Вандерберґ і Долес не хотіли нічо про це говорити, бо хотіли передом мати розмову з секретарем стейту Бирнсом, і почути його голос. Та сподіваються, що американська делеґація буде працювати в згоді. Вже проголошено, хто з делеґації бере участь у найважніщих комітах О.О.Д., яких є шість. Сенатор Коналі є членом найважнішого комітету, бо того, що займається політичними справами і справами забеспеки. Знов в комітеті тростісів, що теж є дуже важним, засідає Долес. Пані Рузвелт засідає в комітеті для справи соціяльних, гуманітарних і культуральних.

УСПІХ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД НАС САМИХ.

Запитана про те, що вона думає про будучність Орґанізації Обєднаних Держав, пані Рузвелт відповіла, що це не є така справа, щодо якої вистарчить бути доброї надії, щоби вона вдалась. Над нею треба попрацювати і то з усіх сил, які тільки можемо їй віддати.

З КИМ НЕ ПІДЕ ЛЕГКО?

Секретар Бирнс, як заповідають з Лондону, не буде мав великих труднощів з американською делеґацією до О.О.Д., яку він очолює, хоч у ній є розбіжні думки, зате не так легко буде йому переконати совєтську делеґацію, згл. Москву, щоби вона змінила своє становище в справі тайни з атомовою енерґією.

РОСІЯ МАЄ ЩЕ ЛІПШУ АТОМОВУ БОМБУ!

Очевидно ліпшу від тої, яку зготовлено спільними англо-американськими силами. Таке заповідає д-р Рафаель Е. Дж. Армато, антрополоґ в Лондондері, Північна Ірляндія. Він є теж членом Американського Антропольоґічного Товариства та інших наукових установ. Він каже, що як тільки проголошено винахід атомової бомби Російська Рада Оборони назначила пять науковців, щоби досліджували атомову енерґію. Вислідом цього є те, що дня 18. грудня вони повідомили уряд, що вже знайшли спосіб продукції атомової бомби. Така бомба буде малощо більша як тенісова пилка. Її ділання, як і сила, є того роду, що атомова бомба, що її вжили американці, буде виглядати супроти неї перестарілою. Д-р Армато не хотів подати, звідки має ту інформацію.

„ЗРОБЛЕНО ПОСТУП!"

Це є те, що сказав ґен. Маршал, американський спеціяльний амбасадор до Китаю, про своє посередництво між націоналістами і комуністами в Китаю в цілі їхнього замирення. Він взяв теж участь у чайному вечері, влаштованім провідником комуністів.

ПРОТИ ВІДПЛАТ.

Адмірал Конрад Гельфрік, командант нідерляндських сил на Далекому Сході, видав приказ до армії, в якому зганив вояків за зле поведення з тубильцями, що піднесли повстання. Каже їм добре з ними поводитись і не мститись на населенню навіть, коли воно завинило.

ХТО КРАЩЕ ПОІНФОРМОВАНИЙ?

„Це для мене цілковита новина", заявив ґен. Джан Годж, американський командант Кореї, коли йому журналісти сказали, що він має зійтися з совєтським командантом в справі нарад над спільною управою Кореї. Та кажуть журналісти, та інформація походить з комуністичних джерел, а ті завжди знають наперед, що має статись...

ДО МОСКВИ ЗА ПОРАДОЮ.

В Москві вирішили міністри заграничних справ „Трьох Потуг", як має бути з визнанням Румунії й Болгарії. З Румунії звідомляють, що там уже дано три місця в міністерськім кабінеті представникам селянської партії, але в Болгарії не може прийти навіть до такого, щоб хоч про око вдоволити опозицію. Тому болгарські міністри — заграничних справ і внутрішних — вже прибули до Москви, щоби дістати вказівки, що зробити, щоби дістати дипломатичне визнання збоку Злучених Держав і Англії.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.

На рік	$7.00
На пів року	$3.75
На три місяці	$2.00
Число з суботи (з англійською Частиною):	
На рік	$2.50
На пів року	$1.50
В Джерзі Ситі і Заграницею:	
На рік	$10.00
На пів року	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.

One year	$7.00
Six months	$3.75
Three months	$2.00
Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
One year	$2.50
Six months	$1.50
Foreign and Jersey City Rates:	
One year	$10.00
Six months	$5.25
Three months	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ОКУПАЦІЯ, ЗА ЯКУ ДЯКУВАТИМУТЬ

Те, що досі вдалося осягнути ген. Доґлесови МекАртурови в Японії, можна вважати не тільки великим військовим і диплйоматичним успіхом, але чимсь ще далеко більшим і важнішим. Злучені Держави — в особі ґенерала МекАртура як начального аліянтського адміністратора в Японії — здобувають собі у свого бувшого найбільшого ворога і суперника на Пацифіку щораз більші симпатії. І якщо події будуть розвиватись далі так сприятливо як нині, то вони заважуть глибоко не тільки на японсько-американських відносинах на Пацифіку, але навіть на тому, що буде повставати чи народжуватись в Азії. Це добре розуміє ґенерал МекАртур. Тому він такий вразливий на збільшену контролю збоку Совєтів. Просто тому, що боїться, що того роду втручування може заломати ті підстави, на яких він розпочав демократизацію Японії.

Що американська військова адміністрація Японією є найліпша з усіх, які нині існують на територіях, що є під аліянтською контролею, є загально відомим і признаним. Ця адміністрація це навіть унікат в історії усіх окупацій у світі! Особливо, коли возьметься під увагу, що вона відноситься до території з якими 90 міліонами таких людей, що різняться цілковито мовою, традицією, культурою, релігією і політичним світоглядом від тих, що їх підбили і ними управляють. А далі, коли подумати, що окупанти заставили підбитих ліквідувати власними руками своїх дійсних гнобителів, пануючу касту, мілітарну, фінансову, релігійну і арештувати та видати на суд своїх найвпливовіших людей, щоб відповідали як воєнні злочинці, чи як ті, що загнали край у війну. Що більше: ті самі чужинці беруться ще переформовувати японськими руками ціле громадське і політичне життя Японії на демократичний лад, з демократичними свободами преси, слова, зборів, релігії й т. п. А вже вершком того всього буде хіба це, що сам божок-імператор зрікається з власної ініціятиви свого „божества" і проголошує декрет, що його „божеське походження" це ніщо інше, а тільки леґенда, байка. А прецінь на такому віруванню держалася Японія тисячі років! З ним був тісно звязаний цілий суспільний лад. Та тепер усе це перестало існувати, а з тим перестав існувати і давний лад в Японії.

Що такі переміни могли відбутися в короткому часі без цілковитих потрясень і без революції та проливу крови, то це дійсне чудо. Тепер уже так є, що щоб ще не сталось і якіб навіть забурення та протести не піднеслись, повороту до давнього вже не буде. Японія вже ввійшла на шлях модерного і демократичного життя. І за це одно японський нарід, як не тепер то пізніше, щиро подякує свому „ворогови" й „окупантови", що приніс йому замісць сподіваної ним неволі — поступ і волю.

Президент домагається помочі від народу

Промова президента до народу, виголошена по радіо в четвер 3. січня 1946, виглядає на новорічну промову. Він загально зясовує осяги нації в минулому році під законодатним оглядом і вказує на завдання адміністрації й законодатних установ в будуччині. Вихідною точкою його промови є така осторога:

„Тисяч девятьсот сорок шестий рік є роком нашого рішення. У цьому році ми кладемо підвалини під нашу господарську будову, яка має служити цілим поколінням... Цього року ми маємо перевести постанови, які будуть рішальні для нашої будучности вдома й заграницею, за яку ми так хоробро боролися".

Потім звертає увагу президент на трудноці, які нас ждуть у праці для осягнення наших цілей і то трудноці на кожному кроці.

Застановляючись над осягами в минулому році президент приходить до висновку, що в справах заграничної політики законодатне тіло, тобто конґрес, виповнив ці свої завдання і тому требаб конґресови поґратулювати. Одначе в справах домашної політики конґрес не мав такого успіху, твердить президент. Деякі справи вдалося осягнути, але більшість намічених справ досі не наладнана.

Ціллю нашої нутрішної політики є реконверзія воєнної економії на мирну. Пляни були складені заздалеґідь. Представники капіталу, праці і конґресу дали запоруку президентови, що будуть співпрацювати для переведення реконверзії, але коли прийшло до введення постанов у життя, не всі чинники дотримали свого забовязання, твердить президент.

Між підприємцями і робітниками прийшло до гострих непорозумінь, а затим почалася язва страйків. Щоб цю небеспеку злагіднити або виключити, президент дав почин до скликання конференції капіталу й праці, але вона не довела до бажаних результатів. Обидві сторони розійшлися, не давши урядови вказівок для наладження непорозумінь законною дорогою. Тому президент узяв справу в свої руки і пробував наладнати спори на підставі устійнення фактів. Він запропонував створення комісії, яка моглаб переглянути книжки підприємців, щоб на цій підставі устійнити факти до полагодження спорів. Цю пропозицію відкинули підприємці, як от у Дженерал Моторс. Але проти того роду комісій заявилися теж і провідники юній. Президент звертає увагу, що вітворення книжок для перегляду уряду не є нічим новим, бо наприклад податкові уряди знають рахунки підприємств. Таксамо і юнії не мають причини відкидати комісію для устійнення фактів, коли вона має домагатися, щоб страйк відложити на 30 днів. Ніщо рішального не може статися, коли юнія відложить страйк на один місяць, а робітники будуть мати час холодно передумати причини й наслідки страйку.

Колиж президент зажадав помочи конґресу для переведення такого пляну, конґрес відмовився перевести відповідне законодавство. Не цілий конґрес, але деякі його члени в комісіях і підкомісіях не допускають таких і інших законопроєктів. Зате конґрес радив над законами, які мають на цілі заборонити страйки.

Президент є проти таких законів, хоч наслідки страйків є вже очевидні для цілого краю. Ціни йдуть вгору, приходить загроза інфляції.

Крім згаданих законопроєктів президент предложив ще пляни: найдення повної праці кожному громадянинови; придумання мінімальної плати за роботу; медичної допомоги цілому населенню; розбудови мешкальних домів; і декілька інших. Та конґрес не перепускає законопроєктів президента, а від себе не дає ніяких проєктів.

Тепер конґресмени розїхалися домів. Президент взиває ввесь нарід, щоб робив натиск на конґресменів перевести потрібне законодавство. Президент твердить, що він не бажає собі конфлікту з конґресом, але змагає до цього, щоб довести до повної продукції в краю і повної праці кожного американця. Як довго нема гармонії між усім населенням і його представниками, так довго не можна мати певности, що рік 1946 сповнить наші надії.

Оце зміст промови президента. Ще не було змоги передискутувати основно в конґресі цю промову, яка заторкує життєві справи Америки. Але вже появилися голоси преси, які найшли такі розбіжности між становищем президента й інтересом нації:

1. Президент не повинен домагатися підвишки платні від підприємців на підставі їхніх доходів, бо це заохочує робітників до жадання поділу зисків, не заставляючи їх брати відповідальність і меншу плату тоді, коли взагалі нема зисків, або є втрати. 2. Уряд не має о б о в я з к у назначувати платні, а воєнні часи були лише виїмковими для такої практики. 3. Навіть, коли уряд вирішить спір і настановить платню для робітників, то юнія таке рішення відкидає, як сталося в спорі робітників з підприємством Вестерн Юніон Телеґраф. Юнія не приняла рішення уряду і ще викликала страйк на знак протесту проти рішення.

Щоби наладнати ці спори, пише Ню Йорк Таймс, треба рішучої постави уряду для переведення змін в законі Ваґнера і для наложення кар на юнію, яка не послухає рішення у р я д о в и х аґенцій. Прикладом несправедливости є поведінка юнії в Стемфорді, яка викликала з а г а л ь н и й страйк в цілому місті за те, що міський уряд хотів виконати постанову закону і дати охорону урядовцям підприємства для вступу до їх власного будинку проти заборони юнії. Це вже не страйк проти підприємства, а проти самої влади.

Критики промови президента приходять до такого висновку:

Адміністрація не може рахувати на успіх своїх плянів, коли не візьме під увагу трудноців обидвох сторін у промислових замішаннях, себто як робітників, так і підприємців.

У ЧОМУ НАША СИЛА?

Гіркий хліб еміґрації... Тим не менше часто люди воліють йти на вигнання, а ніж лишатись в Краю, коли в нім господарює чужинець. Крім матеріяльних трудноців вигнанці наражені на моральні терпіння. Туга за Рідним Краєм не раз прибирає, особливо на початку, форму, психічної недуги-ностальґії. Чудовий вираз тої недуги дає Біблія, коли вона переповідає, як жиди сиділи і плакали на ріках вавилонських, ловлячи леґіт вітру, що повівав з їх далекого, втраченого краю.

Та ні матеріяльні трудноці, ані моральні терпіння не зломлять того, хто пішов на вигнання свідомо, знаючи, що він терпітиме ради чогось вищого і більшого, як його добробут. Так є з патріотами, які складають жертву на вівтар своєї Батьківщини. Бідні зате і нещасні ті люди, що опинилися на чужині без свідомости, що вони терплять за ідеал і не набули тої свідомости пізніше. Так є з людьми, які покинули свій край з огірчення, що їм тим відібрано соціяльно-станові привілеї. Вони не мають заплати за їх терпіння, легко заломлюються і кінець кінцем віддаються на ласку і неласку їх противника.

Сучасні українські еміґранти перейшли і мають, так би мовити, свою школу. Від часу упадку новітньої Української Держави вони виробили ясну і виразну свідомість свого місця у визвольних змаганнях України, вони знають свої завдання, вони набули досвіду і устійнили своє поступовання. Ті нові вигнанці, які доперва тепер опинились на чужині, мають на кому взоруватись за ким іти і у кого питати поради та шукати помочі.

Найважніше для вигнанця, це не стати духовим еміґрантом. То значить, не втратити духового звязку з своїм краєм і своїм народом. Лише той інтимний звязок рятує нас від осамітнення серед чужого середовища. Ми можемо бути далекі тілом від Краю, але він все лишається нам близьким і все стоїть живим перед нашими духовими очима. Втративши той образ, ми робимось відтятою скибою і тоді в душі виринає почуття нашої непотрібности в цім ворожім світі, почуття безсильности наших терпінь. І таке почуття є направду вбиваюче.

Та серед українців це явище духової еміґрації є дійсно рідким. Бо українці вийшли на чужину з великою Національною Ідеєю. Вони знають, що для здійснення тої Ідеї потрібні жертви, багато жертв. Не ми перші і не ми останні. Ця свідомість тримає нас при нашім народі, в духовім контакті з ним. Вона нас зберігає морально ліпше, як інші еміґрантські ґрупи, які такої Національної Ідеї не мають. На наших очах українська еміґрація склала іспит своєї твердости, непохитности, рішености на дальші змагання. Вона не вклякнула перед переможцем і не схилила чола. Вона має право сказати: **стара ґвардія вмирає, але не піддається.**

Морально здорова українська еміґрація добре тямить слова Шевченка, що правда сказані з іншої нагоди, але які для неї є одним з дороговказів, а саме: **І чужого научайтесь й свого не цурайтесь.** Наші люди закордоном жадібно придивляються звичаям, порядкам, укладу життя в чужих краях. Вони радо сприймають все те, що є доброго на чужині і засвоюють його для себе, наколи воно не перечить їх національному духові. Але водночас вони пильно зберігають себе від духової асиміляції. Користаючи з чужого знання і досвіду, українці закордоном не перестають бути самими собою, заховують свої прикмети, смаки, погляди. Завдяки тому вони далі думають і відчувають так, як думає і відчуває їх народ.

Для пояснення маленький приклад: На західних українських землях аж до останнього часу затримався старий календар. Українці закордоном жили, працювали і святкували по новому календарю. Але коли надходили Різдвяні Свята чи Великдень ми інстинктовно вертали до старого календаря. Бо нам ходило про те, щоби наші коляди і наше славлення Воскреслого Христа лунали в той самий час і в той самий день, що і в Краю, в тій його частині, де можна було то робити вільно. Бо ми невидимими нитками повязані з нашими земляками в Краю, на Батьківщині.

І які би глибокі зміни не заходили в нашім Краю і в яких би відмінних умовах не знайшовся наш нарід, ми все будемо з ним. Ми зберігаємо для нього цінности, які не мають сприятливих умов для розвитку в теперішніх обставинах. А водночас ми чуйно прислухуємось до тих зрухів, які відбуваються в глибинах народнього життя. Ми знаємо, що наше довге перебування поза межами краю нас дещо відчужує від нашого народу, але ми памятаємо, що не він до нас, лише ми до нього мусимо припасовуватись. А тому стараємось завжди тримати нашу руку на живчику його життя.

Під оглядом затримання інтимного контакту з краєм, вичуття того нового, що в нім наросло за час нашої неприявности, нова українська еміґрація є для нас особливо цінною. Вона є для нас звеном, що поновлює і зміцнює наш контакт з рідною стихією. Вона ще так недавно була там, на рідних землях, дихала подихом рідних піль, чула шелест рідних дерев. Те, що ми можемо їй дати з набутого досвіду чужини, вона нам віддасть сторицею, наблизивши нас до сучасного способу думання і відчування нашого народу. З виміни тих цінностей мусить створитись синтеза сучасного українця.

Коли ми будемо плекати в наших серцях почуття єдности з Батьківщиною, коли будем мати свідомість нашої Батьківщини, тоді ніякі терпіння на вигнанні нас не зломлять і ніякі небеспеки для нас не страшні. — („Вісті", Брюсель, Бельґія).

S. O. S.

(Голос українського науковця з старої еміґрації).

Перегортається сторінка історії людства. Пишеться слово заповітне, думка і мрія поколінь — демократія. Підноситься стяг народоправства, під яким колись став український нарід в історії свого розвитку. Стяг його боротьба за долю і волю в часи пізніші.

Під натиском ворожих сил цей символ змагань вирвано з його рук. На залитій морем крови опинився український люд в нечуваних ще кайданах фізичної і духовної неволі, заховавши той символ свого буття в своїх серцях.

І в ту найтяжчу годину післав він своїх речників змагань за волю до земель в яких ідея демократизму була людським законом.

Тимчасом дух неволі й деспотії міцно стиснувши ряди під гаслом світового щастя і Нової Европи — почав рішучий бій за душу й землю українського народу.

Даремними були слова і заклик остороги його речників за кордоном.

Хвилі надій і сподівань залили українські землі від заходу до сходу. І зустрілися мрії-сподіванки з дійсністю. Хвилі новітнього фашизму накинули тяжке ярмо, розлягся посвист канчука молодого учня модерної неволі. Потяглися валки новітніх невольників до осередку т. зв. Нової Европи, імя якому було — Німеччина.

З димом і полумям соток сіл знялася крівава скарга до неба, в цілій землі українській. Прокляття з глибин душі розляглося на голови нового деспота, що назвав себе з погордою до людської гідности — надчоловіком. У відповідь — найжорстокіша розправа і жертви тисяч і десятків тисяч українських патріотів, наукових і культурних сил, селянства і робітництва. А між ними довга низка відомих імен, що загинули від рук новітнього ката українського люду.

І знялося повстання з гаслом волі і демократизму. Розлягся клич до народів земель демократичних. Росли, зростали надії: прийде, ще прийде во-

ЖІНКА Й ДУХОВНЕ ЖИТТЯ

(Закінчення.)

Такі зібрання в стародавні часи були дуже розповсюднені на В. Україні і в Галичині. Цей звичай, що пішов з монастирів і церковних братств, перейшов і в шляхетне товариство і в купецькі та ремісничі цехи. Відомо, наприклад, що у львівських цехах у XVII.-XVIII. столітті були дуже поширені зібрання (окремо жінок і окремо чоловіків) у свята чи часом напередодні свят, підчас яких робили ту чи іншу роботу і слухали святого письма, чи то „диспута", що їх провадили богослови, або семінаристи. Ці зібрання влаштовували для мирян, цехи, або братства, для того, щоб дати змогу мирянам знаходити час для духовної освіти і дати їм душевну страву.

Відома діячка католицької церкви на Україні, княгиня Алоїза Острозька (XVII. століття), збирала у себе шляхтянок і в своюму історичному палаці в Острозі упоряджувала такі вечори, на яких читалося святе письмо, або слухалося якогось знаного проповідника, чи то оповідань духовного змісту, якоїсь з присутніх пань, а в цей час інші працювали, готуючи дорогоцінні прикраси для церкви (яку княгиня Алоїза збудувала в Острозі), або плетучи чи шиючи для бідних і сиріт, що їх утримувалося при монастирях сестер.

Відомо, що в Київській Україні подібним чином жінки віддавали духовному і добродійному життю певну частину свого часу. Відомо, що здавна це вважалося необхідним і що зей обовязок читання однаково не занедбували, як шляхтянки, так і жінки з поспільства, про що свідчать величезні матеріяли, які залишилися в архівах братств і монастирів, так само і матеріяли різного мемуаристичного характеру.

Цікаво, що у Великій Україні аж до самої большевицької революції існувала і жила ця традиція, як у вищому товаристві, так і в народі. У деяких, наприклад, київських українських аристократичних товариствах було за звичаєм збиратися жінкам у певні дні (на чаї) і віддавати час духовній науці. Під час таких зборів, завжди виконувалися різні роботи для бідних і одночасно читалося книжки зі святого письма, а також слухалося оповідань на відповідні теми та проповіді видатних духовних осіб та вчених.

Знаю, що і по селах Наддніпрянщини деінде свято зберігався звичай подібних „божих" вечорів, які, у формі своєрідних вечорниць, збирали старших віком жінок на працю „під Боже слово", себто на працю під читання Божого слова. Відомо, що по деяких хуторах тримали для того у літні феріяльні місяці семінаристів, що мали читати, поки жінки працювали, сидячи довкола стола, чи всадку під липами.

Чи не час булоб і нам згадати ці добрі дідівські звичаї в нашу повоєнну, але тяжку добу? І чи не добре булоб і нам, знайти якийсь день чи годину, якуб ми присвятили слуханню „Слова Божого", або, відпочиваючи, виконувати легку, ручну працю з добродійною метою, на користь наших ближніх? Чи цим самим ми не зробилиб те, що заповідає сама Мати Божа у леґенді одного старо-українського апокрифу: „Дві жінки стояли коло брами раю і сперечалися поміж собою, яка з них має увійти першою до раю. Одна з них була пишна шляхтянка, а друга гарна селянка. Перша пишалася тим, що вона робила багато добрих діл, роздаючи на них силу грошей; друга казала, що добре і пильно працювала коло свого господарства, зовсім про все інше забуваючи, окрім своїх обовязків матері й господині. Трохи осторонь від тих двох жінок стояла третя, що нічим не пишалася, а на запит святого Петра, лише сказала, що вона, як могла ліпше, виконувала свою працю як мати і господиня і християнка, але й не занедбувала піклуватися про свою душу і душу ближнього, ч и т а ю ч и святе письмо і навчаючись „духовного знання". Коли святий Петро пішов до Божої Матері, щоб зясувати спір цих двох жінок і оповів про третю, Божа Мати наказала святому Петрові пропустити до раю першою і єдиною цю третю, що „не занедбала Божої науки".

Хіба ця гарна стародавня українська мудрість, що криється у цій леґенді, не має нас навчити найкращої поведінки, щоб разом з життям, повним „житейського", вести і духовне життя в Божій науці Церкви?

Пражанка.

Вістник, Париж, Франція.

ПОШУКУЄМО 307 ЖЕРТВОДАВЦІВ по $100

НАДЗВИЧАЙНА КАМПАНІЯ „СВОБОДИ" НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ

„Свобода", орган Українського Народного Союзу, свідома того, що її читачі та члени і відділи У. Н. Союзу були завжди прикладом жертвенности в кожній гуманітарній акції американських українців, закликає їх тепер до активної та жертвенної участи в проголошеній отсим надзвичайній кампанії, якої ціллю є знайти 500 жертводавців (осіб, товариств, чи відділів), з яких кожний зложив би одноразово не менше як $100 на допомогу найнещасливішим з нещасливих — українським жертвам війни.

Дальші жертви в цій надзвичайній кампанії „Свободи" на допомогу українським жертвам війни зложили:

193) Степан і Текля Шевців, Ню Йорк, знагоди 40-ліття їхнього подружя .... $ 100.00
Попередно проголошено 19,270.00

Разом $19,370.00

ХТО НАСТУПНИЙ?

Дальші жертви — по сто долярів чи більше — просимо слати чеками чи поштовими переказами, виписаними на „Свободу", на таку адресу:

SVOBODA
P. O. BOX 346 JERSEY CITY 3, N. J.

КОМУНІКАТ ЗЛУЧЕНОГО УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ

Наради Ширшої Управи.

В суботу, дня 29. грудня 1945, відбулися в Ню Йорку в готелі Пенсилвенія наради Ширшої Управи Злученого У. А. Допомогового Комітету в приявности 32 членів та представників наших допомогових организацій та преси.

.Зборами проводив д-р Володимир Ґалан, голова Зл. У. А. Допомового Комітету, секретарював д-р Павло Дубас.

Після основної дискусії над звітом екзекутивного директора Комітету вирішено такі справи:

1) Правна оборона скитальців.

Правне положення українських скитальців в Европі та в окупованих краях ще досі не вияснене, а всі зусилля забеспечити скитальців правом азилю, не принесли ще повного успіху. Де-не-де ще й тепер бувають надужиття командантів місцевих таборів, про що наш Комітет повідомляє негайно американську владу.

Окупаційні власти ще до тепер не визнають української національности та записують українців згідно з їх державною приналежністю як чехів, поляків і т. д. Советському урядови видають тільки тих, яких обвинувачують, що поповнили „военні злочини".

В листі з дня 30. листопада, 1945 р. (полковник Бейкер, Екзекутивний директор при Головній Американській Команді) сказано:

First of all, "Ukrainians" are not recognized as a nationality but are accorded the same treatment as other individuals enjoying the same nationality status. For instance, if a "Ukrainian" enjoys Czechoslovak nationality he will be treated like any other Czechoslovakian citizen; if he enjoys Polish nationality status he will be treated like any other Pole.

There is no forcible repatriation of any United Nations displaced person in the U. S. Zone unless a particular person has commited a war crime. If there is any doubt about the status of an individual who has been identified by a Soviet Repatriation Reprensentative as a Soviet Citizen, the matter is referred for investigation to a board of American officers specially appointed for the purpose. In any case even though an individual is found to be a Soviet citizen subject to repatriation under Yalta Agreement, force will not be employed by this Headquarters in order to accomplish repatriation.

З листів, надісланих з Німеччини та Австрії, виходить, що вправді нема насильної відсилки, але місцеві команди викидають людей з таборів, відмовляють їм харчів і заказують місцевому цивільному урядови давати таким людям приют чи харчі. Такі зарядження противляться усім зарядженням американських військових властей та нехтують найпримітивнішими правами людини і з ними треба боротися.

Цю оборону скитальців мусять перебрати тепер на себе інші наші орґанізації і увесь загал, бо ця праця вже переходить круг ділання Допомогового Комітету. Зокрема це відноситься до нового законодавства, яке внесено в американськім конґресі.

2) Матеріяльна поміч.

Після одержання дозволу ч. 593 від Президентської Военної Допомокової Контрольної Ради на несення помочі українським скитальцям, Допомоговий Комітет створив свій орґанізаційний апарат тут в Америці та у европейських краях, щоби допомоґова акція йшла орґанізаційним шляхом.

Майже в кожній місцевості в Злучених Державах створено Допомогові місцеві комітети, а в Ню Йорку повстав Жіночий Відділ при Злученім У. А. Д. Комітеті з завданням збирати одіж. Досі ця праця Комітетів принесла поверх 100,000 долярів готівкою та одіжи і обуви вартости поверх 200,000 дол. З цього вже вислано на допомогу 22,000 дол. в грошах та 294 бейлів одіжи та 16 пак черевиків. На руках остає ще 75 бейлів одіжи, які теж будуть вислані до Европи. Рівнож заготовляється вже більша посилка поживи.

Пересилка одіжи та поживи звязана з великими технічними трудноцами, однак все це кращає з кожним днем і небаром можна буде робити правильні місячні посилки до різних країв. Перешкодою в посилках це брак кораблів та неімовірна крадіж поштових пакунків. Допомоговий Комітет висилає свої посилки під державною опікою і державним коштом, а це дає гарантію, що всі річи будуть передані нашим комітетам в Европі.

Ширша Управа висказала своє глибоке признання Екзекутиві за дотеперішне ведення допомогової акції в таких невідрадних обставинах та рішила ще раз звернутися з закликом до усіх українців в Европі, щоби творили в кожній країні тільки один чисто гуманітарний Допомоговий Комітет, як цього вимагає наша американська влада.

Ширша Управа рішила, щоби попри посилки одежі та поживи висилати друковане слово до скитальців та інформувати їх про заходи Допомогового Комітету.

Збори одобрили участь Допомогового Комітету в американській орґанізації КАРЕ (Кооперейшен фор Амерікен Реміттенсес ту Юроп)., яка має зайнятися пересилкою поживних пакунків в Европу.

3) Поширення Управи.

Одноголосним рішенням Ширшої Управи призначено п-ню І. Бенцаль, предсідницю жіночої секції, місто-предсідницею Допомогового Комітету, а громадян - жертводавців, Калину Лисюка та Василя Пуйду, членами Ширшої Управи. Рівнож рішено покликати до Ширшої Управи представників новозорґанізованих Допомогових Комітетів з Бофало, Н. Й., Сиракюз, Н. Й., Рачестер, Н. Й., Олифант, Па., Честер Па. та усіх тих громад, де такі комітети повстануть.

4) Перші Загальні Збори З. У. А. Д. К.

Рішенням Ширшої Управи перші Загальні Збори дійсних членів Злученого У. А. Допомогового Комітету будуть скликані по наступних нарадах Ширшої Управи, які відбудуться в місяці травні б. р. До цього часу треба провірити членські листи та вкладки та вислати членам упімнення на заплачення вкладок. В загальних зборах візьмуть участь тільки ті організації, які пришлють свої заяви та членську вкладку на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa. U. S. A.

5) Заява представника У. Канадійського Допомогового Фонду.

Приявний на зборах голова Українського Канадійського Допомогового Фонду, Впр. о. д-р В. Кушнір, заявив, що існує повна згідність в думках і плянах обох наших американських Допомогових Орґанізацій, чого найкращим доказом створення Центрального Українського Допомогового Бюра в Лондоні. Ця єдність мусить продовжуватися, бо тільки нашими власними зусиллями виборемо кращу долю для наших ксситальців.

6) Буджет на 1946 рік.

Відчуваючи на собі велику історичну відповідальність за поміч українським скитальцям, Ширша Управа Злученого У. А. Д. Комітету рішила одноголосно перевести загальну збірку в Злучених Державах на суму

Пятьсот тисяч долярів

як рівнож продовжувати увесь рік збірку одіжи,

Як початок цеї збірки рішено звернутись з проханням до усіх наших громад, щоби цьогорічна **коляда** пішла виїлюсти на поміч нашим нещасним жертвам війни.

Висилка поживи, одіжи, а навіть грошей, вимагає довгої підготовки і тому Допомоговий Комітет мусить мати усі засоби під руками, щоби ці посилки можна висилати правильно. Ось тому проситься не здержувати зібраних грошей по місцях ,а негайно відсилати до центра.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет.

ля і щастя на скрівавлену землю українську. У боротьбі і сподіванках був погляд на захід — з його гаслом право людини і національної справедливости. Та дійсність... знову дійсність з кожним днем ставала лютішою за лютої вовчиці, що приходила на місце всіма проклятої гієни.

Широкими кріваво-червоними хвилями з дня на день заливала ця дійсність українські землі несучи з собою старі, давно випробувані методи нищення української інтелігенції й селянства.

Перекинулися ці хвилі й через західні землі українські. Спинилися під гаслом питомим — демагогічним перед рядами збройної сили західньої демократії.

Опинившись знову на землях українських — східня сила збройна принесла з собою вимогу безконечних жертв. Йдучи під своєрідним гаслом „демократизму" й то „найширшого й найглибшого" скерувала свою пімсту в бік саме демократичних кол українських та їх представників і речників. Жертвами впали головно представники старої української громадської політичної еміґрації, наукові та культурні сили, що опинилися вже чвертьстоліття тому в середній Европі, де провадили й широко розвинули культурну й наукову працю. Тільки частині цеї української еміґрації пощастило уникнути знаних східніх пазурів. Опинилася вона на території окупованій американським військом. Виратувалась, але на як довго?

Положення і нині таке, що усій українській скитальщині загрожує смертельна небеспека. Совєти далі посягають по неї. Тому саме й далі так дуже потрібна негайна допомога українського суспільства поза океаном.

S. O. S. — це клич сьогоднішнього дня української еміґрації в Европі. S. O. S. — цебто переведення в Европі і поза океаном на відповідних місцях належної інтервенції у демократичних потуг з проханням не видавати Советам українських скитальців на певну смерть та призначити їм місце на постійний побут, очевидно поза Советами.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

БОСТОН, МАСС.

Траґічна смерть молотого громадянина.

Бувший член нашого 238 від. У. Н. Союзу, Володимир Боднар, вертаючи з праці вечером 20. грудня серед сніговії попав під авто, а перехожі люди відвезли його непритомного до шпиталю, де він помер 24. грудня, не відзискавши свідомости. Поліція не відшукала необережного шофера. Небіжчик полошив вдову і двоє діточок, а крім того вдовицю маму і дві сестри, які є членами нашого відділу.

До цеї траґедії хіба така замітка: Як довго батько бл. п. Володимира жив, так довго син належав до У. Н. Союзу разом з цілою родиною. Одружившися, пішов на свій хліб і не зважаючи на мої остороги і поради, покинув нашу орґанізацію. Видко небіжчик зовсім не вірив у можливість неожиданої смерти. Це приклад для нашої молоді, щоб легкодушно не відступали від своїх орґанізацій, до яких вписали їх їхні батьки.

Микола Давискиба,
гол. радний У. Н. Союзу.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

ЕМБРІДЖ, ПА.

З концерту на добрі цілі.

Наша українська, православна громада, від місяця лютого по кінець грудня, уладила десять підприємств різного характеру, які вчасти були проголошені в наших часописах. Закінчились вони „Гостиною св. Отця Миколая'' в неділю 30. грудня, яку відіграли гарно шкільні діти. Найбільш важними були останні два концерти, а це: Концерт Укр. Нар. Помочі в місяці Листопаді, а Листопадове Свято в місяці грудні. Обидва відбулись в Американській шкільній Авдиторії, а приходи з них пішли на гуманітарні цілі. Ці концерти були цим важні, що після труду й плянів місцевого пароха, о. Андрія Двораківського, мали вони відбутися спільними силами околичних громад, а це Ембрідж, Пітсбурґ і Арнолд, Па., що не здійснилося через атмосферичні перешкоди. Та вони мали більшу вартість, як моральну, так і матеріяльну, ніж попередні такі концерти.

Тим разом хочу спинитися дещо більше над останнім концертом цього року, а це Листопадовим Святом. Вся неділя 16. грудня була присвячена цій великій ідеї, що зродила й Зрив Першого Листопада. Службу Божу о. парох відправив на інтенцію Самостійности Української Держави й кращої долі й волі українського народу з відповідною змістовною проповіддю і колінопреклонною молитвою за край. Це було зворушаюче до сліз. Вечером два священики; місцевий парох і о. Евген Королишин з Пітсбурґа відслужили панахиду за впавших борців-героїв, при гарно устроєній і прикрашеній символічній могилі. Місцевий церковний хор, під проводом молодого диріґента п. Івана Ґося мол., дуже гарно й з чуттям виспівав усю панахиду. При могилі виголосив змістовне, коротке слово гість - сусід о. Е. Королишин. При співі „Вічная память" всі присутні, разом із похиленими над могилою прапорами, віддали честь борцям України та до своїх сердець взяли іскорку тої любови, якою жили і з якою своє життя віддавали наші борці.

Потім усі пішли до Шкільної Авдиторії, де в 7. год. почався концерт. Парохіяльний предсідник, п. Петро Андрусишин, привитав гостей та запізнав їх із програмою дня. Місцевий парох, о. А. Двораківський сказав вступне слово, а хор відспівав американський гимн.

Хор із допомогою пітсбурзьких співаків виступав три рази з гарними концертовими стрілецькими піснями під проводом місцевого о. пароха. Вільноручні вправи шкільних дітей при акомпіяменті хору до пісень: Їхав стрілець на війноньку, Гей нум браття до зброї, і Як з Бережан, та декламації малих дітей вийшли дуже гарно. Публика цим всім одушевлялась.

Найголовнішою точкою і святочною повагою цього концерту був головний референт, гість з Канади, один з найкращих наших сучасних журналістів, письменників-поетів, п. Олександер Івах. Прелеґент у своїм рефераті торкнувся найважніших справ минувшини й сучасности. Всі зо захопленням, без умучення слухали так гарного й всім зрозумілого реферату. Кожда українська громада повинна послухати цих відчитів згаданого канадійського гостя, який з рамени Культурно-Освітного Товариства Канади відвідував тепер наші громади.

Кінцеве слово сказав щирий та свідомий громадський працівник, п. Яків Лисяк, який торкнувся і теперішної недолі українського народу.

На заклик п. О. Іваха переведено добровільну збірку, яка принесла $150, а яку розділено так, що одну часть доручено п. О. Івахови на дальшу працю Освітного Товариства в Канаді, а другу часть на поміч нашим збігцям.

В часі концерту жертвували: Михайло Шибінський $25, Микола Жук $20, по $10: Йосиф Строчак, Теодор Ґебет; по $5: о. А. Двораківський, Л. Зазвірський, Т. Грицик, Т. Лазоришин, М. Ґарбінський, Л. Андрусишин, М. Ошипок, І. Мельник, І. Дерен, П. Литвин, І. Гось ст.; І. Ґарбінський $3; по $2: Я. Лисяк, І. Войтович, Р. Гутман, С. Винярчик, М. Липшан, С. Белей, П. Карбашевський, А. Хлиста, В. Кміть, М. Венжовський; І. Марчишин $1.50; по $1: І. Бірців, С. Дністрян, Д. Волшин, С. Шанайда, А. Біжик, К. Ґарбінська, М. Груна. Решта дрібнými.

З попереднього концерту не проголошено: Сестр. 130 від. У. Н. П. $10, а М. Фук $2.

PRISONER — Prince Morimasa Nashimoto, first Jap of court rank to be imprisoned as a war-guilt suspect, in Tokyo. He was field marshal in Jap army and has been war councillor and lord custodian of the national shrines for many years. Note white handlebar mustache.

БРУКЛИН, Н. Й.

Віче й збірка.

В неділю 9. грудня відбулося в нас віче, влаштоване Центральним Комітетом в справі допомоги українським жертвам війни. Головою віча був о. А. Лотович, секретарював гр. Бурбуляк. Промовляли о. Лотович, д-р В. Галан і Ю. Павчак. Головним бесідником був д-р В. Галан, предсідник Допомогового Комітету з Філядельфії, який представив тяжке положення українських скитальців, які ратуючи своє життя перед большевицьким терором знайшлися на вигнанню. Далі говорив про тих, які були вивезені большевиками в 1939 на Сибір, а з яких многі находяться тепер в Індії без середників до життя та між якими шириться малярія. Це такі, які не можуть бути зачислені агентами Москви до „фашистів чи націстів", бо це переважно жінки з дітьми, які не „політикували", а однак московські комуністи не оставили їх в спокою в рідних селах, але заслали на вигнання і муки. Отже і їм треба допомогти. Допомога в харчах, в одінні та грошева йде в повній ході. Ми, американські українці, повинні щиро відгукнутись на заклик Допомогового Комітету та в якнайскоршому часі зложити намічену квоту в сумі $300,000. Тим докажемо, що ми не менше відчуваємо терпіння наших братів, як відчувають жиди, литовці чи чехи недолю своїх братів.

Приявні слухали бесідника з великою увагою, переживаючи кожне виповіджене слово. На заклик гр. Павчака зложити на допомогу рідним зложили $430, які вислано чеком до Доп. Ком. в Філядельфії.

Жертвували:

Тов. ім. Б. Хмельницького і Бр. св. Димитрія по $25; Іван Бішко $20; Григорій Волічниський $15; по $10: о. А. Лотович, Ю. Павчак, Н. Цибрівський, М. Баґлай, І. Сторожук, Й Врубель, М. Повроздик, Т. Сорока, П. Пелех, О. Гаврищко, В. Саїв, Ю. Саламін, Д. Кмита, Д. Скіцько, Т. Сидорко, М. Заплітний, Б. Савчишин, Б. Малицький, Ю. Гудима; по $5: В. Курило, І. Кмита, П. Дубовецький, Т. Пилипів, М. Сеньо, М. Кіт, М. Панчишин, В. Галась, П. Дикий, С. Глушко, Ю. Ґабрик, Т. Роґовський, М. Древняк, І. Лобур, Т. Бодак, Т. Сукмановський, П. Слободян, Л. Кісь, Ю. Білаш, А. Брикович, М. Заверуха, Г. Сидор; по $2: Д. Маєвик, І. Костів, С. Верблянський, Г. Кулявий, М. Безгацька, Х. Ткач, М. Запісоцький, П. Корейко, А. Напідоха, В. Возняковський, М. Павлин, К. Козак, А. Отенбрайт, Висич, Г. Бурбуляк, Н. Н., А. Кравчук; по $1: П. Когут, Н. Н., Е. Карп, А. Паґут, А. Дика, А. Білаш, І. Звір, І. Мудрик, К. Повроздик, М. Ярмош, Н. Н.

Ю. П.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 24. грудня 1945 р. помер у 56. році життя

МИКОЛА ОЛЕКСОВИЧ,

член Бр. св. Володимира, від. 130 У. Н. Союзу в Ню Йорк, Н. Й.

Покійний родився в селі Боратин, пов. Сокаль, Західна Україна. Давніше був касієром у від. 108 У. Н. Союзу. Лишив у смутку жену Анну і три доньки.

Похорон відбувся 29. грудня з гр.-катол. церкви св. Юрія на цвинтар Кальварія. — В. Й. П.!

Коваль, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. — Тов. Запорозька Січ, від. 155, подає до відома всім членам, що на річних зборах вибрано такий уряд на 1946 рік: Іван Будняк, предс.; Іван Гурняк, заст.; Іван Мака, кас.; Мих. Савка, заст.; Мих. Чумер, фін. секр.; Пилип Щуцький, рек. секр.; Дмитро Федчишин, Андрій Яричевський і Йосиф Ковальський, контрольори; Мих. Павук, Петро Ходань і Ілько Воробель, надзирателі хорих; Іван Петренка, дверник. Збори будуть відбуватися в другу пятницю по першім в гали Народного Дому, 776 Стейт ул. Наступні збори відбудуться 11. січня, в год. 7:30 ввечір. Просимо членів прийти на згадані збори, бо буде важна справа до полагодження і заприсяження вибраного уряду. — За уряд. М. Чумер, секр.

ГАМТРАМК, МІШ. — Отсим подаємо до відома членам і членицім Тов. ім. М. Шашкевича, від. 94, що перші місячні збори відбудуться в неділю, 13. січня, в гали де звичайно, точно в годині 1:30 пополудні. Кожний член іх члениця мусять бути приявні на ци хзборах, бо буде звіт уряду за 1945 рік, звіт котр. комісії і вибір делеґатів на Укр. Конґрес. Уряд на 1946 рік є: Н. Машталяр, предс.; Н. Горинь, заст.; В. Крушельницький, фін. секр.; Анна Романюк, заст.; Н. Солоткий, кас.; М. Чубка, заст.; М. Кулинич, рек. секр.; М. Шаран, заст.; А. Холявка, секр. Народ. Фонду; О. Курочка, Н. Лозовчук і І. Гайдук, контр. комісія; В. Неґрич, Семен Шостак, пані Персович і М. Машталяр, опікуни хорих. — А. Павра, рек. секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє членів, що збори відбудуться в неділю, 13. Січ. в год. 1. попол., в У. А. О., 2965 Карпендер ул. Просимо членів прийти на збори, бо маємо важні справи, а це поправки статуту. Також справа орґанізування нових членів є дуже важна, тому просимо наших членів і урядників взятись до роботи з новим роком. — П. Андрушків, секр.

ПОШУКУВАННЯ

АЛЕКСАНДЕР НЕЧИПОР,

з села Вільки Мазовецькі, пов. Рава Руська, пошукує:

ПЕТРА ЛЕВОЧКА і КСЕНІ КОВАЛЬ,

з цього самого села.

П. Левочко має жити в Америці, а К. Коваль у Канаді. П. Левочко й К. Коваль хай подадуть свої адреси до:

MYRON ZOHOROIKO
927 Ridge St., West Easton, Pa.

Стефан Воловець, Ониська, пошукує доньки Петра Побережного Марії, з села Ольшаниця Велика, повіт Золочів, має жити в Канаді.

Володимир Рокицький пошукує **Володимира Дитинка** з села Завадова, пов. Підгайці. Інтересовані хай пишуть: **Andrew Derkacz**, 118 Lehigh Avenue, Palucerton, Pa.

Городняка Осипа з с. Любча, пов. Рогатин, пошукує **Іван Максимків**. Писати просить на адресу: **Maksymkiv Ivan, St. Valentin**, par Issoudun (Indre), France.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ".

ТАРЗАН, ч. 1309. Трикутник.

ONE DAY, ENTERING THE SICK ROOM TARZAN SAW JANE AS SHE CHASTELY KISSED CONRAD'S FEVERISH BROW TO SOOTHE HIM.

WHEN SHE DISCOVERED HER MATE, JANE LEAPED BACK, EMBARRASSED.

IT HAPPENED THAT HUBERT AND CAPT. CRAGG WERE PASSING. THEY HAD SEEN EVERYTHING

"SEEMS THERE'S A TRIANGLE DEVELOPING," HUBERT SAID SLYLY.

Одного дня, коли Тарзан входив до кімнати хворого, він завважав, як Джена невинно цілувала чоло Конрада, щоб усмирити його в горячці.

Коли Джена побачила свого чоловіка, вона відскочила на бік, збентежена.

Сталося так, що саме тоді переходив туди Губерт і капітан Креґ. Вони все те бачили.

Здається, що тут розвивається „супружий трикутник", заговорив хитро Губерт.